

Kumppanuusverkostojen
vastaukset syyskauden 2024
SWOT-analyysiin

Vahvuudet

Sijainti (puolustus)
Huoltovarmuus; maakunnan monipuoliset resurssit, yhteydet, ruokaturva
Portti Ahvenanmalle
”Lyhyempi matka Ruotsiin kuin Helsinkiin”;

Kasvava ja houkutteleva keskuskaupunkiseutu

Kunnianhimoinen ilmastopolitiikka keskuskaupungissa

Saariston & meren ja rannikon läheisyys; luonto, virkistys,
energiapotentiaali

Kulttuuriperintökasautuma
Sisäänpäin lämmin alue; sitoutuvat toimijat alueella

Mahdollisuudet

Sijainti (globaali, pohjoismainen ulottuvuus)
Huoltovarmuuden turvaaminen

Ilmastopolitiikka; vahvistamisen varaa seuduilla Turun vanavedessä ;
monipuoliset ja sopivan kokoiset verkostot joiden kautta ratkaisuja voisi
räätälöidä tilannekohtaisesti

Pohjaa innovatiivisille ratkaisuille, jotka voisivat vastata globaaleihinkin
kysymyksiin, mikäli tilaus ratkaisujen etsimiselle löydetään

Kulttuuriperintökasautuma

Heikkoudet

Sijainti (kotimainen verkosto)
Kasvun jakautuminen / väestön epätasainen jakautuminen

Rohkeuden puute valintoja tehdessä

Sisäänpäin lämmin alue; jos ulospäin/ulkoapäin katselu/ ”zoom-out”
unohtuu

Uhat

Monet alueeseen kohdistuvat arvot; osataanko kaikista pitää
riittävästi huolta; resurssit keskittyvät kehittämiseen enemmän kuin
olemassa olevan vaalimiseen

Kulttuuriperintökasautuma, mikäli arvoille ei rohjeta tehdä muuta
kuin museoida

Vahvuudet

- Avoimen tiedon verkoston näkökulmasta paikkatietoalan osaaminen ja etenkin siihen liittyvä yhteistyö on vahvaa. Tämä näkyy monilla muillakin aloilla kuin vain yliopistolla.
- Lääkekehitykseen ja bioteknologiaihin sekä meriteollisuuteen liittyvä digitalisaatio- ja dataosaaminen vahvaa.

Heikkoudet

- Yritysten TKI-panostukset verrokkeja alhaisempia.
- Datatalous ei maakunnan erityisisä vahvuuksia.

Mahdollisuudet

- Paikkatietoalan osaamisen laajentaminen yrityskenttään eri toimialoille sekä IT- ja AI-aloilla laajemmin on vielä melko ohutta. Tätä tulisi kehittää edelleen.

Uhat

- Datan avaamisen tarpeeton rajoittaminen uhkien edessä voi heikentää yhteiskunnan toimintaa. Toisaalta huolimattomasti avatut datat voivat heikentää kokonaisturvallisuutta.
- Digitalisaatio ja tehostaminen vähentää kasvokkaisia kohtaamisia ja spontaania yhteistyötä.

Vahvuudet

Puhtaan energian mahdollisuudet

Kestävä matkailu, saaristo

Ilmastotyö kunnissa aktivoitunut, yhteistyö

Vahvat satamat, vaikutus koko maahan sijainnin näkökulmasta

Perheyrittäjäpohjainen maatalouden rakenne on kriisinkestävä.

Alueella lannoitetehtähdas, joka tuo resilienssiä ja mahdollisuuksia kriisinkestävyyteenkin.

Toimiva ja luotettava hallinto.

Biodiversitetti Suomen rikkainta.

Metsän hiilensidonta

Metsien kasvu on hyvää

Aurinko ja tuulivoiman potentiaali on hyvä

Usean korkeakoulun keskittymä luo edellytyksiä kasvulle

Mahdollisuudet

Lähimatkailu, ainutlaatuinen luonto

Innovaatiotoimenpiteet, yhteistyö korkeakoulujen, julkisen ja yritysten välillä - rahoitusta saatavilla

Paljon vihreän siirtymän (energia)hankkeita.

Monipuolinen yrityskehittäjä mahdollistaa vihreän siirtymän investoinnit ja innovaatiot

Korkeakoulujen ja teollisuuden yhteistyöllä tutkimustulokset saadaan siirtymään teollisuuteen

Liikenteeseen vahvat kansalliset toimet

Paikallisjunaliikenne, Fölin runkolinja

Satamat, yhteydet muualle maahan, erikoiskuljetuksia mahdollisuus parantaa - kilpailukykytekijä

Tutkimuslaitos – toimija innovaatioyhteistyö

Biokaasun tuotanto --> Ravinnekierroksen kehittämisen osa ja sitä kautta kestävä ruokaketjun edistämistä ja varsinaissuomalaisien ruokatuotteiden haluttuuden/hyväksyttävyyden lisäämistä. Biokaasusyötteiden viljelyllä myös yhteys maan kasvukunnon parantamiseen mahdollisuuksiin.

Heikkoudet

Toimenpiteet suhteessa odotuksiin ja tavoitteisiin etenevät hitaasti

Kuntien toimenpiteet odottavat osittain

Liikenteen ratkaisut, päästöjen väheneminen liian hidasta, kunnilla ei ole resurssia

Elyn hankkimassa joukkoliikenteessä ei olla päästy koronaa edeltävää tasolle

Luontokato Varsinais-Suomessa esim. Vihreän siirtymän hankkeisiin liittyen.

Viljelymaan hiilikato (erityisesti savimailla).

Yhdyskuntarakenne ei mahdollista toimivaa julkista liikennettä koko maakunnan alueella

Yhteisen tahtotilan puute

Uhat

Siirtoyhteyden puhtaalle energialle, jos eivät toteudu, investoinnit kaatuvat Energiapuolella ja kiertotaloudessa asiat etenevät liian hitaasti (sähköautot esim.)

Taloudellinen tilanne tutkimustyöhön ja investointeihin

Kirstyvä geopoliittinen tilanne. Äärioikeiston nousu ja kestävyyskriisin vähättely.

Henkilökohtaisen tulevaisuuden epävarmuus, joka johtaa syntyvyyden laskuun.

Vaara jäädä kelkasta energiamurroksen investointien aallosta

Yhteinen näkemys kaikista energiainvestoinneista puuttuu (esimerkiksi vetystategia)

Datayhteydet ovat pullonkaula koko maakunta huomioiden

Ilmastonmuutoksen uhat alkutuotannolle luovat epävarmuutta alalle

Vahvuudet

- Laaja ja monialainen korkeakouluverkosto
- Yhteiskunnan (katu)turvallisuus ja normien pitävyys
- Elin- ja asumiskustannukset
- Laaja elinkeinorakenne

Heikkoudet

- Kaupunkien väliset liikenneyhteydet
- Kansainvälinen saavutettavuus
- Yritysten TKI-rahoituksen vähäisyys verrokkimaakuntiin (Pirkanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa) verrattuna
- Investointitukien erilaiset ehdot Suomen sisällä

Mahdollisuudet

- Sijainti, portti länteen
- Huoltovarmuuden korostuminen
- Uudet tukijalat perinteisten teollisuudenalojen rinnalle
- Korkeakoulu-yritysyhteistyön tehostaminen
- Teknillisen tiedekunnan laajentuminen ja kehittyminen

Uhat

- Telakkateollisuuden säilyminen
- Lääketeollisuuden pysyminen alueella
- Työperäisen maahanmuuton loppuminen

Vahvuudet

- **MYR järjestöjaosto on poikkeuksellinen maakunnallinen rakenne ja satsaus: sen laaja osaaminen ja verkostot!** Keskustelufoorumi, vertaistuki, laaja koonti, sujuva kommunikaatio, luottamus yhteiseen tekemiseen, vaikuttaminen.
- **Maakunnan monipuolinen koulutustarjonta:** hyvät mahdollisuudet oppilaitosyhteistyöhön
- **Maakunnan kaksikielisyys** (ml. pohjoismainen korkeakouluysteistyö)
- **Vakaa ja monipuolinen yritystoiminta**, teollisuuden työpaikat ja muuttovoittoisuus erityisesti Turun seudulla
- **Saaristo, saaristoluonto, lähiluonto** ja niiden hyvinvointivaikutukset
- Poikkeuksellisen rikas **taide- ja kulttuurikenttä**. Satsaukset kulttuuriin ja sen kehittämiseen.
- **Maaseutu**, Suomen vilja-aitta: ruoantuotanto, varautuminen
- Liikenneyhteydet: **lentokenttä ja satama** – ja tulevaisuudessa länsirata
- Varsinaissuomalaiset **vapaaehtoistoimijat**.
- Maaseudun **tilat ja talot**, ja niiden käytettäv.yys
- **Tasapainoisempi ikärakenne** kuin osassa muita maakuntia
- Maakunnassa monenlaisia **kumppanuusmalleja** käytössä.

Mahdollisuudet

- **Luonto ja hyvinvointi**
- Varsinaissuomalainen vahvistuva **ruoantuotanto**
- **Maahanmuutto**, integroituminen maakuntaan (erityisesti kielen oppimisen kautta), yhteiskunnan monimuotoisuus
- **Kaksikielisyys, lähidemokratia**
- **Talouden myönteinen kehitys:** olemme osa Suomen kasvukolmiota, meillä on mahdollisuus.
- Vanhempaa väkeä on enemmän: eläkeläiset hyväkuntoisia, on aikaa ja haluavat osallistua.
- **Sektorirajat ylittävä yhteistyö järjestökentällä:** lisää pitovoimaa, leveämmät hartiat, ehkäisee polarisoitumista (tärkeää huomioida sekä 3. että 4. sektori)
- **Ollaan rohkeasti järjestöyhteistyön kansallinen esimerkki!**
  - **Laajennetaan tietoisuutta järjestöjaostosta**, lisätään aktiivien määrää.
  - **Tehdään vahvempaa vaikuttamistyötä:** kuntien, hyvinvointialueiden ja kansanedustajien kanssa
  - Lisätään järjestöyhteistyötä **Ruotsin suuntaan**
  - Vahvistetaan järjestö- ja kuntakumppanuuksia, hyödynnetään sponsorointia
  - Tuodaan yhdistykset ja yritykset yhteen, yhteistyö
- **Yhdistysohjelmat** ja kuntien palkatut henkilöt (esim. järjestökoordinaattorit)
- Pienten yhdistysten ja yritysten **byrokratian keventäminen, palkataan yhteisiä työntekijöitä.**
- Uuden avaukset tilojen käytössä (esim. kauppakeskus), hyödynnetään yhteisiä tiloja
- Yhdistetään rakenteita jos se on järkevää (esim. pieniä yhdistyksiä)

Heikkoudet

- **Kuntien ja hyvinvointialueen taloustilanne**
- **Rahoitukset** ovat usein riippuvaisia toisistaan.
- Järjestöt eivät vielä osaa hyödyntää täysimääräisesti lahjoitustoimintaa, perintöjä. Myös yritysrahoituksen käyttö on heikkoa (sponsoroinnin pitää hyödyttää molempia, ei ole avustusta!)
- Suomessa meneillään kokonaisvaltainen rahoitusmallien muutos, joka voi aiheuttaa järjestöille ja yhdistyksille suuria haasteita.
- Jotkut järjestösektorit eivät tee sisäisesti vielä kovin vahvaa yhteistyötä.
- **Pitkät välimatkat** maakunnan sisällä (saaristossa lautat mutta myös sisämaassa tieverkosto)
- **Liikenneväylät, pyöräilyväylät: turvallisuus, heikot yhteydet** – kohteiden saavutettavuus matkailunäkökulmasta osin vaikeaa, mutta myös tilaisuuksien järjestäminen voi olla haastavaa, jos ihmiset eivät liiku
- **Saaristomeren vesien heikko tila**
- **Kaksikielisyyden toteutumisessa haasteita**
- Ei-aktiiviset järjestöt ja toiminnan **päällekkäisyydet**
- Sitoutumispelko yhdistystoiminnassa
- Maaseudun **tilat ja talot**, ja niiden huono kunto

Uhat

- **(Valtion) rahoituksen väheneminen:** epävarmuus, muutokset, avustukset
- **Hyvinvoinnista säästämisestä** maksetaan myöhemmin – terveydenhuollon tilanne huono, 1/3 yliopisto-opiskelijoilla on mielenterveyshaasteita
- **Yhteiskunnalliset muutokset:** rakenteet on rikki, poliittisen päätöksenteon ennakoimattomuus, kansalaisten hyvinvoinnin heikkeneminen, palveluja ei ole
- **Kehittämistyö loppuu** kun ei ole resursseja
- **Henkilösidonnainen yhteistyö** – resurssi loppuu kun henkilö lähtee, tai henkilön mielipiteestä tulee organisaation mielipide.
- Kumppanuudet menee rikki järjestöjen ja kuntien väliltä
- **Segregaatio, rasismi, integraation haasteet** kielen oppimattomuudessa
- Yhdenvertaisuus ei toteudu: kuka saa puhua ja tehdä, ja kenen kanssa?
- **Ilmastonmuutos** ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen
- **Kyvyttömyys vastata välttämättömään kun väestörakenne muuttuu.** Nuoria on vähemmän kuin ennen.
- Tulevaisuususkko ja -ajattelu on vaikeaa
- **Asenneilmasto kovenee:** erottelua, vastakkainasettelua, kärjistymistä.

Vahvuudet

Olemassa olevat verkostot

Laadukas ja laaja-alainen koulutustarjonta

Vahvoja kansainvälisiä aloja: meriklusteri, lääketeollisuus esim.

Opetuksen/ koulutuksen hybridimallit on rakennettu

Teknillinen koulutus hyvällä tasolla

Tekoälyosaaminen

Hyvä yhteistyö ainakin toisella asteella

Monialaisuus

Oppilaitokset hyvin mukana ennakointiakatemiassa

Yhteishankinta koulutukset

Jatkuvan oppimisen ekosysteemin rakentaminen, koulutustoimijoiden

yhteinen suunnittelutyö

Tulevaisuuden tutkimuskeskus/tutkimus ylipäätään

Heikkoudet

Korkeakoulutetut siirtyvät nykyistä enemmän valmistumisensa jälkeen pois Varsinais-Suomesta

Segregaatio uhkaa maakunnan pärjäämistä

Tämän hetken heikkous on osaavan työvoiman puute ja se on myös tulevaisuuden uhka

Yli 55-v. Irtisanominen yrityksissä ja ikärasismi työmarkkinoilla

Siilojohtaminen

Aikuisten opiskelun rahoituksen epävarmuus

Heikot oppimistaidot ja kielitaito

Asenneongelma kielitaidon suhteen (vaikea löytää työssäoppimispaikkoja maahanmuuttajille)

Tarvitaan urapolkuja

Kasvuhalukkuus yrityksissä pientä

Myyntiosaaminen alueella

Tiettyjen alojen hakijapula

Toisen asteen oppilaitosten kilpailu samojen alojen vähäisistä hakijoista

Mahdollisuudet

Maahanmuuttajataustaisten kouluttaminen ammattiin ja kokonaisuutena maahanmuuttajataustaisten osaamistason nostaminen.

Ottaa myös toinen aste aktiivisesti mukaan kehittämis- ja innovaatiotoimintaan

Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen

Olemassa olevan datan tuominen osaksi opetusta

TKI-kehitykseen panostaminen, vaikka koulutussektori pienenesi?

Osatutkinnot ja pienet koulutuskokonaisuudet, sertifikaatit

Korkeakoulujen suuri hakijamäärä

Kansainvälisyys - erityisesti Tukholman suunta.

Innovatiivisuus ja monipuolinen elinkeinorakenne

Yhteistyön kehittäminen koko koulutuskenttä ja työelämä

Urapolut – ammattikorkeakouluihin ja erityisesti yliopistoihin, alanvaihtajat

Puhdas ruoantuotanto, viileä matkailu

Teknologioiden hallittu käyttöönotto, niin että ei aiheudu polaarisaatiota

Biodiversiteetin huomioon ottaminen kaikilla aloilla: toimiminen haastavissa tilanteissa

Opiskelija- ja maahanmuuttajien asumisen muotojen laajentaminen.

Laajat hyvinvointipalvelut kasvavalle alueen väestölle.

Uhat

Nopeassa kehityksessä mukana pysyminen. Uskalletaanko tehdä päätöksiä tiedon perusteella?

Ikäluokkinen pieneneminen. Mistä saadaan osaajia? Jatkuvat opintopolut.

Opiskelijamäärän radikaali lasku ja koulutussektorin pieneneminen.

Vaikeus ennakoida koulutuksen rahoitusta

Maakunnan vetovoiman ja pitovoiman pysyminen

Aikuiskoulutustuen poistuminen

Digitaalinen polarisaatio

Pystytäänkö ammatillisella toisella asteella tuottamaan edellytykset jatko-opintoihin?

Biodiversiteettiin ja ilmastoon liittyvissä toimissa ei löydy vastuunkantoa

Rakenteet estävät koulutustoimijoiden mahdollisuuden nopeaan reagointiin ja

esim. Työvoimapulaan reagoimiseen

Vahvuudet

- **Elinkeinoelämän monimuotoisuus**
- Monikulttuurisuus, jota voidaan ja tulee vahvistaa
- **Hyvä pohja koulutusyhteistyön edelleen vahvistamiseksi yli koulutus- ja elinkeinorajojen**
- **Terveysteknologian ja lääketieteellisuuden sisältämä kasvupotentiaali**
- Koulutussektorien yhteishankkeet, joita lisäämällä tehokkaampaa resurssien käyttöä on saatavissa
- Ammatillisen koulutuksen luomat mahdollisuudet niin kehittämis- innovaatio kuin tutkimustoiminnassa

Mahdollisuudet

- **Vihreän energian hyödyntämättömät mahdollisuudet maakunnassa**
- **TKI-näkökulman vahvistaminen koulutuksissa kaikilla asteilla**
- Yhteistyön vahvistaminen mm. rahoituskysymyksissä (hankkeet) vähenevien resurssien toimintaympäristössä
- Voiko yritys toimia oppimisympäristönä tai yrityksen lahjoittama luokka kokeiluympäristönä? Liittyen ammatilliseen TKI:n kehittämiseen**
- Tekoälyyn ja verkkokauppaan liittyvät yrittäjäkoulutukset suosittuja, mitä TKI:tä voisi rakentaa niiden ympärille?
- Terveysteknologia hyvinvoinnin mahdollistajana, esim. Maaseudun teknologia-avusteiset muistikylät
- Campuksen käsite on laajentunassa ja syventynyt: Työyhteisöt muodostavat toisiinsa kytkeytyvän ekosysteemin, jossa oppilaitokset ja yritykset toteuttavat yhdessä koulutusta ja osaamisen kehittämistä.
- Kulttuuri ja luovat alat sekä niiden koulutus sisäistetään huoltovarmuuden osaksi.

Heikkoudet

TKI-rahoituksen kehitys yrityksissä muuta maata keskimääräistä heikompi

Uusien energiamuotojen vajeet maakunnassa

Pienet vanhenevan väestön asuinkunnat, joissa laskeva talous

Yritysten alhainen investointiaste

TKI-toiminnan poissaolo PK-yrityksissä

Uhat

Koulutuksen kyky ennakoida ja vastata osaamistarpeiden muutoksiin heikkenee rahoituksen vähetessä

Eri alojen isot erot työsuhdanteissa ja näihin ketterä reagoiminen

TKI-rahoituksen kehitys yrityksissä

Energia-alan riippuvuus

Monikulttuurisuuden tuoma kasvu voidaan hukata jarrua painamalla

Merkittävä osa tohtoreista koulutetaan ulkomaille

Vahvuudet

- Pitkä historia ja rikas kulttuuriperintö, alue ja sen kulttuuriperintö tunnetaan myös ulkomailla
- Julkisia satsauksia tehty viime aikoina taiteeseen ja kulttuuriin, keskuskaupunki suunnannäyttäjänä muille alueen kunnille
- Alueella syntyy uutta tekemistä ja esim. taiteen muotoja jopa enemmän kuin pääkaupunkiseudulla. Suora yhteys länteen ja Eurooppaan.
- Paljon taiteen ja kulttuurin ammattilaisia ja osaamista. Eläväinen ja monipuolinen kenttä, useita VOS-toimijoita.
- Vahvat yhteistyöverkostot ja yhteistyöhenki, positiivinen asenne
- Kaksikielisyys
- Taiteen ja kulttuurin korkeakoulutus, korkeakoulu yhteistyö ja tutkimusosaaminen
- 3. sektori tunnustetaan palveluntuottajana
- Kulttuurihyvinvointiosaaminen
- Alueellinen museotyö vahvaa ja ammattitaitoista

Mahdollisuudet

- Kulttuurinen moninaisuus integroituna muuhun taiteen ja kulttuurin kenttään → alueelle muuttaneiden integroituminen yhteiskuntaan kulttuurin keinoin
- Alueen brändityö, siihen tarvitaan panostusta
- Konkreettinen yhteistyö ja sen näkyväksi tekeminen
- Monikielisyys
- Koulutusohjelmien avoimuus, joustavuus ja opintojen parempi yhdisteltävyys (kulttuuri + muut alat –kombot)
- Nuoret. Nuorten taide- ja kulttuurisuhteen tukeminen
- Alueellinen kulttuuri ja sen eri muodot (vanhaa, uutta, monikulttuurisuus, saaristo, maaseutu, ym.) → ainutlaatuinen yhdistelmä, jossa paljon esiin tuotavaa!
- Luovien alojen osaamisen hyödyntäminen vihreässä siirtymässä, kestävyysmurroksessa → ihmisten ajatteluun ja (kulutus)tapoihin vaikuttaminen

Heikkoudet

- Maakunnan oman hännän nosto → puuttuu terve ylpeys omasta osaamisesta ja sen valjastaminen viestintään ja brändityöhön
- Aito poikkihallinnollisten rakenteiden kehittäminen uupuu
- Verkostot konkreettisemmin yhteistyöhön ”kädet savessa”
- Tiedekorkeakoulujen jalkauttaminen/osallistaminen, vahvempi oppilaitos-työelämäyhteistyö tarpeen → työpaikkojen luonti ja työelämäosaaminen
- Julkisen rahoituksen tempoilevuus ja erityisesti vapaaseen kenttään kohdistuvat leikkaukset
- Kulttuurisen moninaisuuden piirteet eivät näy, ei osata valjastaa käyttöön/tunnisteta. Kansainvälisyys ei näy.
- Luovien alojen potentiaalia ei osata hyödyntää (aivovuoto, mahdollisuudet vihreässä siirtymässä ym.)
- Ruohonjuuritason korkea osaaminen ei näy kansainvälisesti, KV-yhteydet
- Kulttuurihyvinvointi esiin
- Osaajien liikkuminen kuntiin, uudet palvelumallit maakunnallisesti
- Tavoiteasetanta korkeammalle esim. tapahtumissa, poliittinen koneisto ei tue/näe yhteyttä (alue)taloudellisiin vaikutuksiin
- Tietopohjainen ajattelu, tilastot, vaikuttavuus → tarvitaan lisää ja näkyväksi

Uhat

- Poliittisen ilmapiirin muutokset (esim. keskuskaupungin kulttuurimyönteisyys loppuu) → rakenteita vahvistettava
- Kulttuuriseen moninaisuuteen panostamatta jättäminen → miten väestö reagoi?
- Yhteiskunnan polarisoituminen ylipäänsä
- Väestörakenteen muutos → tulee tunnistaa. Pian ei riitä esim. nuoria kaikkiin koulutuksiin, niiden tulee olla joustavia ja tutkintojen avoimempia
- Nuorten väheneminen ja nuorten globaali kulttuuri (maailma käsissä ja kännykässä) → Miten V-S kulttuuri pärjää tässä kisassa?
- Rahoituskysymykset → pysyvämmät linjat tarpeen

Vahvuudet

Turku on tunnettu ja helppo markkinoida kansainvälisestikin
Kompakti kaupunki käydä ja opiskella, maakunnan vetonaula
Yleinen tahtotila kansainvälisyyteen on ollut aina, sitä ei ole kyseenalaistettu
Hyvät kv-verkostot ja kontaktit
Koulut kansainvälistyneitä
Eurooppa-toimisto erittäin hyvä, ml. korkeakoulujen edunvalvonta nyk
Hankekehitysyksikkö Turussa hyvä
Alueella suuria kv-firmoja, jotka ovat olleet täällä kauan
Ilmastotyö ja digitalisaatio ja yhteiskunnan stabiilius ovat alueella tosi hyvät vrt.
muu Eurooppa
Saaristo, ml. muun luonnon ainutlaatuisuus
Turvallisuus yksilötasolla, matala hierarkia ja saavutettavuus (esim.
päätöksentekijöihin)
Varautuminen, ruuantuotanto
Monikielisyys
EU:n Itämeristrategia ja Interreg-ohjelmat
Edelläkävijyyttä yrityksissä löytyy joissain teemoissa, kiertotalous esim

Mahdollisuudet

TKI:n kasvattaminen
Kv-tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut: eli potentiaali jäädä on kasvanut
Kv-opiskelijoiden hyödyntäminen koko maakunnassa, ei vain Turku
Yrityksiä Ukrainaan
EU:n uusi rahoituskausi tuonee yrityksille mahdollisuuksia, niihin tarttuminen
Yritysten EU-rahoitukseen /tukeen perehtyminen, vaatii resurssia
Ilmastomuutokseen sopeutuminen: voidaanko tehdä etukenossa, pilotointi
Ilmastotyö koko maakunnassa
Afrikka-yhteistyö, tekeekö kukaan, miksi ei tehdä yhdessä
Turun kansainvälisten asukkaiden potentiaalinen hyödyntäminen,
Luonto, ilmasto, vakaus verrattuna esim. muuhun Eurooppaan
Kohtuutalous

Heikkoudet

Koulutusasteiden välisessä kv-yhteistyössä on parannettavaa
Kv-osaajien integrointi alueelle heikkoa, ml. palvelut ja tukitoimet
Yritysten TKI-toiminnantaso heikkoa, uudistumiskyvyssä toivomisen varaa,
pääkonttorit muualla
Liikenneyhteydet heikot, lähdetään takamatkalta muuhun Eurooppaan nähden
Integraatio on kaikkien varsinaissuomalaisien asia, ei vain palveluntuottajien
Meren tilan heikkous vaikuttaa moneen, sekä Saaristomeri että Itämeri
Maatalous suurelta osin vielä perinteistä ja kuluttavaa
Yrityksiltä kaivataan reippaampaa uudistumisotetta
Myös suomalaiset opiskelijat valuu helposti muualle
Mielikuvahaaste? Ollaanko vetovoimaisia? Mitkä on maakunnan yhteiset viestit?
Samoja asioita tehdään vielä paljon erikseen – viesti ei ole vahva eikä yhtenäinen
Yleinen suhtautuminen ulkomaalaisiin
Maahanmuuttoon liittyvät päätökset

Uhat

Venäjä, meillä puskurivaltion rooli
Ilmastonmuutos
Yhteiskunnallinen epävakaus
Epävakaa globaali tilanne
Nuorten hyvinvointi – mielekäs työelämä ei näytä mahdolliselta, yleinen toivottomuus
ja näköalattomuus. Tämä myös ja erityisesti maahanmuuttajanuorten
Ikääntyminen,
Osallisuudesta luopuminen – ei nähdä tärkeänä, siihen ei panosteta
Talous ei kasva
Maahanmuuttajat lähtee takaisin koteihinsa, monista syistä. Toisaalta jos
massamuuttoa tulisi tänne esim ilmastopakolaisuuden takia, emme ole valmiita

Vahvuudet

- Vahva ruokamaakunta – erikoiskasvien tuottopotentialiaali
- Kansallisesti vertaillen elinvoimainen maaseutu, jossa yhteydet kasvukeskuksiin ovat kohtuullisia
- Kaksikielisyys sekä hyvät yhteydet edistävät kansainvälistymistä
- Suhteellisen tiiviisti asutulla maaseudullamme on runsaasti maaseutua aktivoivaa yhdistystoimintaa ja toimijoita
- Varautuminen otetaan vakavasti, VPK:t aktiivisia
- Yhdistykset mielletään monessa kunnassa osaksi elinvoimaa
- Korkeakoulu- ja tutkimuslaitosverkosto
- Metsien puiden kasvu hyvää, pitkä kasvukausi ja metsät elinvoimaisia
- Meren läheisyys ja sen tarjoamat logistiset mahdollisuudet vientiin
- Markkinoiden läheisyys

Mahdollisuudet

- Elintarvikejalostuksen monipuoliset kehittämismahdollisuudet myös paikallisuutta esiin tuomalla
- Matkailumaakuntana voimme kehittyä myös kakkosasumisen maakunnaksi etenkin saaristossa
- Saaristomeren ravinnekuormituksen ratkaiseminen
- Huoltovarmuuden korostuminen nostaa ruokamaakuntamme kansallista merkitystä
- Potentialiaalia nousta vahvaksi matkailumaakunnaksi
- Ilmastonmuutos saattaa luoda uusia mahdollisuuksiakin esim. matkailusesongin pidentyminen ja uusiutuva energia
- Valkuaiskasvien viljelymahdollisuudet ihmisravinnoksi
- Tyhjenevien tilojen innovatiivinen käyttö
- Puurakentamiseen panostaminen ja hiilen sitominen pitkäaikaisiin puutuotteisiin
- Kasvatavat markkinat Turku-Tre-Hki kolmiossa
- Puhdas luonto ja makea vesi

Heikkoudet

- Eteläinen vahva maaseutu voi jäädä helposti huomiotta, jos poliittinen keskustelu painottuu kasvukeskusten ja harvaan asutun maaseudun vastakkain asetteluun.
- Saariston liikenneyhteydet turvataan vain jatkuvalla edunvalvonnalla.
- Maatalouden tukipolitiikka suosii jatkossakin C-tukialuetta
- Pohjois-Euroopan itä – länsiakseli on toistaiseksi katkennut Venäjän rajalle.
- Panostukset infraan (alueella mm. runsaasti huonokuntoisia siltoja)
- Infraverkon heikko kattavuus
- Alempi tieverkoston (raaka-aineiden tuonti/vienti) huono kunto

Uhat

- Kaupungistumisen kärjistyminen myös maakuntatasolla voi uhata palvelutasoa ydinmaaseudullammekin.
- Nuorten lähtö keskuskaupunkeihin muuttaa väestön ikärakennetta maaseudulla
- Olemme lounaassa ilmastonmuutoksen vastaanottava maakunta
- Saaristomeren ravinnekuorman selättämisessä voidaan myös epäonnistua
- Esimerkiksi valtionhallinnon organisaatioiden yhdistäminen valtakunnallisiksi voi vähentää maakunnallisten erityispiirteiden huomioimista.
- Maaseudun datayhteydet edelleen heikot
- Maaseututaajamien tyhjät yritystilat
- Maaseudun sote-tilat tyhjenevät, kyläkouluja lakkautetaan
- Palveluiden saatavuuden väheneminen ja heikkeneminen – meneminen nettiin, kun se ei toimi
- Investointirahoituksen heikko saatavuus finanssisektorilta
- Alkutotannon kannattavuus ja tilojen väheneminen!

Vahvuudet

- **Luontomatkailu kokonaisuutena (monipuolinen ympäristö, saaristo ja rannikko)**
- Vahva kulttuuriperintö ja isot tapahtumat
- Paikallinen ruokakulttuuri (autenttisuus, paikallistuotanto ym)
- Koko maailman mittakaavassa uniikki saaristo jossa vahvuudet kohdillaan (tilaa, rauhaa, turvallisuutta vahvemmin kuin muualla)
- Ohjelmapalvelut matkailun tukena (erit. Turku)
- Ympärivuotisuus ja vuodenaajat, hiljaisuus, rauhallisuus
- Turvallisuus
- Vastuullisuus (olemme edelläkävijä verrattuna moniin muihin kohteisiin)

Mahdollisuudet

- ROHKEAT VALINNAT – vahvuuksien esille nostot
- Saaristomatkailun potentiaalit
- Luonto ja hyvinvoinnin suhde
- Vahva kotimaan matkailutrendi
- Paikallisten mikroyritysten kautta alueelle työpaikkoja, kiinnostavuutta, autenttisuutta
- Matkaketjut aktiiviliikkuville (pyöräily-patikointi esim.)
- Tekoäly myynnissä, markkinoinnissa ja tunnettuuden lisäämisessä
- Kotimaan matkailun mahdollisuudet
- Digitalisuuden ansiosta globaali markkinointi mahdollista helpommin kuin aikaisemmin
- Kotimaan matkailijoista saatava tulemaan heinäkuun ulkopuolella, jolloin heinäkuun kantokyky helpottuu
- Matkailuelinkeinon arvostuksen lisääminen, palvelualojen ylipäättään
- Yhteistyö kuntarajoista riippumatta, yhteinen näkyvyys ja vahva brändi esim. Saaristo
- Erottautuminen muista: paikan tuntu-tekijöiden vahvistaminen
- Matkailun kehittäminen kestävästi ja vastuullisesti, jotta negatiiviset vaikutukset kuten luontokato tai massaturismi voidaan välttää, maksimoiden taloudellinen vaikutus alueelle

Heikkoudet

- Matkailuun liittyvä infrastruktuuri osittain vanhentunutta tai huonokuntoista, esim. Osa majoituksista, tiestöt, reitistöt ym
- Houkuttelevia, viihtyisiä kaupunki-, kylämiljöitä vähän
- Saariston majoituskapasiteetin puutteet (lisäkapasiteetin tarve, laatu)
- Pyörämatkailun erityistarpeet..(mm. rahoitus)
- Kohtaanto-ongelmat (osaava työvoima)
- Alan korkeakouluopetuksen puutteet
- Yleisesti oppilaitoksissa alan vetovoimahaasteet
- Riittämätön tunnettuus kansainvälisesti
- Rajalliset investointimahdollisuudet
- Alueen yhteistyön haasteet edelleen?
- Alueen yritysten tarjonnan digitaalinen löydettävyyt/saavutettavuus ja saatavuus etenkin kv-markkinoilla (meillä on upea alue mutta heikosti ostettavaa)
- **Tuotteistettujen ohjelmapalvelujen rajallisuus eri vuodenaikoina edelleen**
- **Alueen tuntevien matkailupalvelujen myyntitoimijoiden puute!!**

Uhat

- Saaristomeren tilanne ja tulevaisuus
- Massaturismi
- Maailmanpoliittisen tilanteen vaikutus matkailuun ja matkailijamääriin
- Isot kv-toimijat joiden kautta alueen erityisarvot ja matkailun €-hyöty kaatuvat
- Kulttuurialan säästöt (mm. Museot)
- Ekologiset uhat / Itämeren tila / ilmasto versus satsaukset kv / lennot / risteilyalukset
- Väärät valinnat nyt eli tehdään realiteettien vastaisesti (esim kv.matkailu)
- Kv. Kentällä toimii muista maakunnista myyjiä, joilla on enemmän hankerahaa kuin meillä ja pystyvät markkinoimaan isolla rahalla
- Koko Suomen matkailun edistämisen tila (Visit Finlandin tilanne), naapurit menevät ohi ja Suomi menettää markkinaa

Vahvuudet

- Meriteollisuus suurimman liikevaihdon ala, hyvä tilauskanta, tehdään viittä laivaa tällä hetkellä, maksitilanne kautta aikojen
- Kansainvälisesti yksi johtavia risteilyrakentamisen alueita
- Suomi-Ruotsi merikuljetuskäytävä
- Sijainti, vahvistunut geopoliittisen tilanteen mukaan
- Useita kansainvälisiä meriteollisuuden toimijoita
- Yhteydet meritse-, maitse ja lentäen
- Vahva koulutustarjonta
- Fyysistä tilaa toimijoille (toimitilat)
- Kohtuuhintaiset asunnot ja toimitilat
- Korkeakoulujen ja teollisuuden vahva yhteistyö edistää innovaatioita ja uusien ratkaisujen kehittämistä
- Sitoutuminen kestävään kehitykseen voi tuoda etua globaaleilla markkinoilla (mahdollisuus: tukee uusia innovaatioita)

Mahdollisuudet

- Merialan digitaaliset yritykset
- Startupit?
- Parempi toimijoiden välinen yhteistyö
- Innovaatioklusterit, innovaatioekosysteemi
- Innovaatiokiihdyttämö, NAVY-kehitys (NATO)
- Merialan koulutuksen yhteistyö (myös mm. Aalto)
- EU-rahoituksen hakukeskus
- BF-rahoitus, veturirahoitus
- Sitoutuminen kestävään kehitykseen voi tuoda etua globaaleilla markkinoilla, tukee uusia innovaatioita: mm. vaihtoehtoiset polttoaineet

Heikkoudet

- Työvoimapula, täydennyskoulutustarve
- Ruuhkat rajoitetusti (mm. Telakan ympäristössä)

Uhat

- Geopolitiikka
- Kauppapolitiikka
- Risteilyrakentaminen Kiinassa
- terveyspalvelut ei tue toimintaa
- Maailmantalouden tilanne, suhdanneherkkyys
- Vastustus risteilybisnekseen
- nuorimman opiskelijasukupolven (20-25v) koulutustaso on laskenut lähes koko ajan 90-luvun lopusta lähtien, vuonna 78-syntyneet ovat koulutetuimpia
- Pula osaavasta työvoimasta voi rajoittaa kasvua

Vahvuudet

- Alueen **kuvantamisosaaminen** maailman kärkeä
- Osaaminen **synteettisen terveystiedon** luonnissa on maailman huippua.
- **Lääkekehityskeskus** on aloittanut toimintansa Turussa.
- Orionin veturihanke
- EU-rahoituksen määrä alueella on lisääntynyt.
- InFlames-hanke: 60 uutta väitöskirjapaikkaa!
- Vahvaa osaamista co-innovation rahoituksen haussa: esim. Turun AMK sai lokakuussa 2,4 miljoonan Co-Innovation rahoituksen (kestävä laivanrakennus).
- Alan vahva (Suomen vahvin) teollisuuskeskittymä ja viennin veturi (lääkekehitys ja diagnostiikka) on Turun seudulla.

Mahdollisuudet

- **Kuvantamisen** osalta voitaisiin laajentaa soveltamista, ”kaksoiskäyttö”! Bio- ja lääketieteellinen kuvantaminen, mutta entä maatalouteen liittyvä kuvantaminen, ympäristökysymykset, vesistöt, Saaristomeri, turvallisuuskysymykset (ilmakuvantaminen)... Kehitettyjä menetelmiä (esim. kuvantamisen alueella) voidaan hyödyntää ja soveltaa muillakin aloilla. Esimerkkeinä geopolittiset mahdollisuudet, lisäävä valmistus, akkuteollisuus sekä myös puolustusteollisuus.
- **Datan jakamisessa** paljon mahdollisuuksia (image analysis, data science) (Orionin veturiekosysteemi)
- **Puolustusteollisuuden markkinat**: sairaalalaivakonsepti. Alueen yrityksillä myös vastaavia kelluvien rakenteiden konsepteja tilapäisasutukseen. Tehdään paljon tutkimusta ja kehitystyötä puolustusteollisuudelle (Metaverse teknologiat, kyber- ja rajaturvallisuus sekä ns. civic toiminta).
- **Kvanttiteknologian** hyödyntäminen; drug discovery
- **Women’s health** -kokonaisuus: uniikki keskittymä alueella, tuotetaan ratkaisuja > esille isosti SHIFT 2025
- **Synteettinen data**: uudenlaiset palvelut ja rajapintojen kokeilu. Tekoälymenetelmien kehitys on tuonut uusia mahdollisuuksia synteettisen datan hyödyntämisen lisäksi ja esimerkiksi Federated Learning -menetelmien hyödyntäminen ja kehittäminen saattaa olla suurempi mahdollisuus alueelle kuin pelkän synteettisen datan kehittäminen.
- Teknillisen tiedekunnan ansiosta **co-innovation-toiminta** lisääntyy (BF-rahaa valuu alueelle).
- Nordic Science Investment, Innovestor ja Almaral sijoittavat aikaisen vaiheen yrityksiin, TeSi on tehnyt selvityksen, jonka mukaan **life science -alue kaipaa lisää sijoittajia**.
- Onko "lippulaivojen" potentiaali kokonaan hyödynnetty (EuroBioImaging, InFLAMES, PET)
- BF:ltä tulossa uusi instrumentti, jossa yliopisto voi olla veturina (Research to competence)

Heikkoudet

- Paikallisten veturiyritysten **päätöksenteko on siirtynyt ulkomaille**.
- Varhan **raha-/aikapula** vaikeuttaa T&K&I -toimintaa.
- **Viestintä**. Alueen menestystarinoista ei osata viestiä riittävästi, eikä oikeissa paikoissa.
- Yritysten **TKI-toiminnan volyyymi pientä** verrokkikaupunkeihin nähden.

Uhat

- **Startup-toiminnassa olemme jäämässä erityisesti pk-seudun jalkoihin**; volyymit Aallossa ja HY:ssä suuret.
- Ihan **aikaisen vaiheen (yritysten) rahoitus** on heikkoa.
- **Ei riittävästi rohkeutta** ja yhteistä uskoa onnistumiseen.
- Tarvitaan alueelle yrityksiä, jotka hyödyntävät tuotteitamme ja innovaatioitamme – **houkuttelevuutta pitää nostaa!**
- **Toisiolaki** – miten se muuttuu ja mitä se tarkoittaa esimerkiksi synteettisen datan käytölle. (Toisaalta ns. federated learning voi tuoda uusia vaihtoehtoja.)
- **Lyhytnäköisyys**.
- **R2B-kuolemanlaakso**: Hankkeiden (R2B) jälkeinen rahoitus ontuu ja ko. instrumentin käytön rajoitukset vaikuttavat negatiivisesti yritystoiminnan käynnistämiseen.
- **Yritysten TKI-toimintaa ei saada lisättyä**, eikä aluetta nähdä varteenotettavana vaihtoehtona uudelle yritysveloitetulle TKI-toiminnalle.

Vahvuudet

- Otollinen ilmasto (paras Suomessa) ja maaperä ruoan tuotantoon (sijainti), puhdas pohjavesi.
- Monipuolinen tuotanto: kasvinviljelyä (kasviproteiinien viljelyä ja jalostusosaamista) ja eläintiloja, sekä merellistä tuotantoa (kalastus, kalanviljely ja kalanjalostus).
- Hyviä, vahvoja toimijoita ja isoja brändejä. Isoja ja pieniä toimijoita, monipuolisuus. Halu vahvistaa toimintaa.
- Huippuluokan tutkimus- ja kehitystoimintaa runsaasti alueella, hyvä diversiteetti: korkeakoulut, kehitysorganisaatiot, kehitysalustat ym.
- Merkittäviä kestäväää kehitystä eteenpäin vieviä yrityksiä ja tutkimusryhmiä alueella.
- Yrittäjillä osaamista erikois- ja puutarhatuotantoon. Ilmaston lämpeneminen vahvistaa erityisesti puutarhakasvien suhteellista kilpailukykyä.
- Olemme Suomen ruoka-aitta. Hyvä omavaraisuusaste.
- Laadukas ruoka. Lähiruoka.
- Lyhyet ruoan toimitusketjut.

Mahdollisuudet

- Maakuntien välisen yhteistyön hyödyntäminen.
- Huoltovarmuus ja siinä edelläkävijäroolin ottaminen. Parempi reagointi toimitusketjujen muuttuviin tilanteisiin.
- Ravitsemissuositusten tuominen työvoiman käyttöön.
- Verkostojen vahvistaminen, toimijoiden saaminen samaan pöytään.
- "Ravinnetta" (intoa, tukea) pienille tuottajille, että lähtevät miettimään omaa toimintaansa 5-10 vuoden päähän (ei vain lähimarkkinoille vaan vientiin, liiketoimintatuki). Kannustetaan uusien ratkaisujen ja viljelykasvien pariin: pavut, pähkinät.
- Paljon potentiaalia kasviproteiinien viljelyyn ja niiden hyödyntämiseen ruokaturvan vahvistamisessa, terveyden edistämisessä.
- Ilmastonmuutos tuo mahdollisuuksia viljelykauden pitenemisenä, uudet lajit. Ilmaston lämpeneminen vahvistaa erityisesti puutarhakasvien suhteellista kilpailukykyä muuhun Eurooppaan verrattuna. Yrittäjillä osaamista erikois- ja puutarhatuotannossa.
- Uskalletaan lähteä kokeilemaan uutta, innovointimahdollisuudet koko ruokaketjussa!
- Otetaan pienet toimijat mukaan kansainvälisiin innovaatiohankkeisiin.
- Vahvistetaan viljelijöiden osaamista.
- Ahvenanmaa- ja saaristoyhteistyö. Turku-Tukholma väylän hyödyntäminen viennin koemarkkina-alueena. Lisätään aktiivisuutta eurooppalaisissa verkostoissa.
- Käynnistetään vuosittainen Saaristomerikalapäivä. Tutustutetaan lapset ja nuoret lähellä tuotettuun kalaan, kerrotaan kestävästä ammatikalastuksesta; miten se poistaa ravinteita vesistöistä ja toimii pienellä hiilijalanjäljellä.
- Tutkimustiedon voimakkaampi yhteistyö tuotantoportaan kanssa eri tasoilla, jolloin tutkimus tehostaa prosessia hakea markkinoita uusille tuotteille. Ylipäätään tutkimuslähtöisen innovaatiotoiminnan aktivoiminen ja tukeminen, alueen aktiivinen ruokakulttuuri kestävämmän ruokakulttuurin muutoksen uranuurtajana.
- Keskittyminen valittujen arvoketjujen ja/tai verkostojen vahvistamiseen yksittäisten yrityshankkeiden sijasta. Esim. valkuaiskasvien viljely, jalostus, tutkimus, ammattikeittiöiden tarpeiden kehittäminen ja huomioiminen
- Otetaan uusien kestävän kehityksen tuotteiden ja ratkaisujen edelläkävijyys läpi ruokaketjun.
- Kotimaisen kalan imago on hyvä. Puhdas ruoka. Puhdas pohjavesi. Kansainvälisen matkailun kasvu.
- Ravinnekierrätykseen perustuvat ratkaisut. Maaseuturahoituksessa on vielä hyödyntämättömiä tukimahdollisuuksia esim. uusiutuvan energian investointeihin mutta myös investointi- ja yritysten kehittämistukiin.

Heikkoudet

- Ruoan (eriyisesti kotimaisen) arvostus edelleen matalalla tasolla.
- Mielikuva alkutuotannosta ympäristön saastuttajana.
- Yritysten sitouttaminen hankkeisiin vaikeaa. Keskustelu isojen ja pienien toimijoiden välillä ei ole riittävää, ei tunneta toisia. Paljon hankkeita, mutta ei jatkumoa, toteutus harvojen käsissä. Markkinat ja tieto markkinoilta ei tule tuotannolle asti.
- Kaupallistamisosaamisen puute: Turku-Tukholma -väylän heikko hyödyntäminen viennissä, startup-yrittäjyysaktiivisuus heikkoa.
- Alkutuotannossa ei ole tällä hetkellä kykyä vastata nykyisiin ravitsemussuosituksiin. Alkutuotantoyritysten yleisesti heikko kannattavuus.
- Ei ole pystytty tuomaan uusia viljelykasveja alueelle (koska viljelijä tekee ratkaisun viljelystä vasta kun tuloa on nähtävissä). Tukea saa vain tietyille kasvilajeille.
- Kansainvälisen rahoituksen hyödyntäminen
- Saaristomeren ja erityisesti sen rannikkovesien huono tila.
- Rohkeus erikoistua puuttuu, koskee myös alkutuotantoa ja koko ruokatuotantoa. Olemme pieni maa ja maakunta, ei saada volyymia.
- Ei olla toistaiseksi oltu aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa mukana
- Ei ruokaklusteritoimijaa, esim. Business Turussa ruoka ei ole yhtenä kärkenä
- Elinkeinon kannattavuus. Rannikkokalastusyriytysten heikko kannattavuus. Paljon ikääntyviä henkilöitä esim. kalastajien joukossa, ei löydy jatkajaa.
- Asiantuntijoiden/konsulttien osaaminen? Vähän toimialan kokonaisuuden ja business-edellytykset sisäistäviä yritysosaajia asiantuntjoita .
- Omarahoituksen löytyminen investointeihin ja kehittämistoimiin on vaikeaa.
- Maakunnasta puuttuu ruoka-alan AMK-koulutus.
- Luonnonvarakeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminta erityisesti puutarhasektorilla ja lisäarvo+ markkinatutkimuksessa alihyödynnetty alueellamme.
- Puuttuu laaja ja tehokas kasviproteiinien jalostus.

Uhat

- Maailmantalouden tilanne ja globaali kilpailu haastavat lähiruoan käyttöä.
- Ulkopuolelta tulevat talouden muutokset. Ulkoiset uhkakuvat liittyen turvallisuuteen ja tuotantopanoksiin.
- Oma tuotanto ei pysty vastaamaan tai ei tuota sitä mitä halutaan ja tarvitaan (ja siksi tuodaan ulkopuolelta).
- Ilmastonmuutos vaikeuttaa ruoantuotantoa.
- Saaristomeren huono tila, vesienhallinta ja ilmastonmuutoksen negatiiviset vaikutukset maaperään ja kasvuun.
- Lainsäädännössä ja kalatalousalan tukitoimissa tehdään liian hitaasti ratkaisevia päätöksiä.
- Vesien muut käyttötarkoitukset ohittavat kalatalouselinkeinojen tarpeet.
- Ruokatuotannon alaa ei tunneta tai sitä ei hyväksytä.
- Kasviproteiinien ja sivuvirtojen tutkimus- ja kehitysosaamista hyödynnetään vielä heikosti.
- Kaupallistamisosaamista ja yhteistyöverkostoja puuttuu.
- Alkutuotannon yritysten omistusrakenteen muuttuu. Viljelijä ei pysty laajentamaan tuotantoaan , kun pellon hinta karkaa muualta johdetun sijoitustoiminnan vuoksi. Todellisuudessa viljelijän päätösvalta ja mahdollisuus tuottoon karkaa omista käsistä. Ongelma korostuu erityisesti Varsinais-Suomessa, jossa pellon ja vuokrien hinta on korkein. Toisaalta viljelijöiden omistamat yhteiset osakeyhtiöt voisivat olla terve vaihtoehto. Asia pitää joka tapauksessa tiedostaa, jotta kykymme tulevaisuuden ruokahuoltoon säilyy ja kehittyy.

Vahvuudet

Saariston kaksikielisyys

Samarbete funkar ganska bra även över gränserna (hallintokuntien välilläkin)

Ihmiset, ”mångsyslare”, pärjääminen, naiset osaavia saaristossa

Itseluottamus maakunnassa

Sijainti ja liikkuminen; helpot yhteydet, meri mahdollistaa

Ilmasto ja ympäristö

Jokamiehen oikeudet; kalastaminen edullista maailman hienoimmassa saaristossa

Mahdollisuudet

Yhdistystoiminta ”sisäänheittäjänä saaristoon”

Kaavoitus kylätasolla

Uudet sillat

Etätyö joka toimialalla

Turvallinen ympäristö houkuttaa ja sitä voisi korostaa

Henkilölauttaliikenteen kehittäminen (nopea ja maksullinen)

Täydentävä liikenne (maksullinen) tavallisen liikennöinnin lisäksi

Matkailun kehittäminen, paljon alueita vielä bisneksen ulkopuolella

Ahvenanmaan kehittämismallin omaksuminen

Kylät tunnistettuina mahdollisuutena (vaatii kylän määrittelyn)

Järviruoko (varastoi fosforia ja typpeä); oljen tapaan käyttöön!

Heikkoudet

EU-hankkeisiin lisää rahaa!, digitaalisuteen lisää panostuksia, Saaristoa ei huomioitu tarpeeksi liikennettä ja tietoliikennettä kehitettäessä, ”kymppilinja”

Maakunnan hallintotoimet keskitettyjä, voisi ulkoistaa myös saaristoon

Hyvä tahto on, mutta tietoa ei päätöksentekijöillä

Infra on edelleen heikkous; saareen menevät sähköt ja puhelin ja joihinkin myös yhteysalus

Asuntotilanne (vuokra-, kesätyöntekijöiden asuminen)

Työpaikat, Saaristomeren tila, saariston asuttaminen, houkuttavuus

Uhat

VARHA on tällä hetkellä uhka; missä rakennukset tulevaisuudessa?

Södra Skärgårdsvägenin jatko

Saaristotie edelleen seututie, pitäisi olla kantatie (turvallisuuspolitiikka)

Ikääntyminen (koko maassa),

Rakennusjärjestys voi olla uhka saaristossa

Maa- ja metsätalouden vaikutukset Saaristomereen

Alkutuotannon loppuminen saaristossa; mitä tilalle?

Metsälle vaikea löytää ostajia (siis puustolle, joita loiset nyt tuhoavat)

Vahvuudet

Varsinais-Suomen asema siltana
Skandinaviaan ja Eurooppaan

Heikkoudet

Kansallisesti sijainti pussinperällä

Mahdollisuudet

Varsinais-Suomen aseman vahvistaminen siltana Skandinaviaan ja Eurooppaan

Satamien merkityksen kasvaminen huoltovarmuuden kannalta.
Tavaravirtojen merkittävät muutokset: mm. Naantalin uudet laivat, mahdolliset
teollisuusinvestoinnit.

Vihreän siirtymän haasteisiin vastaaminen (energiaturros, sähköistyminen ja
vetytalous, kiertotalous)

Kestävän liikennejärjestelmän mahdollisuudet myös alueen elinvoiman ja
elinympäristöjen viihtyvyyden kannalta. Jakamistalous ja uudet liikkumisen palvelut.
Henkilöjunaliikenne: järjestämistavat ja kilpailun avautuminen

Uhat

Ilmastonmuutoksen vaikutukset liikennejärjestelmään

Julkisen talouden niukkuus

Haavoittuvuudet huoltovarmuuden kannalta

Kyberuhat automatisoituvassa ja digitaalisessa liikennejärjestelmässä

Vahvuudet

- Alueella paljon toimijoita – etenkin aktiivisia suurempia toimijoita
- Alueellinen momentum ja aktiivisuus hyvä (erit. Saaristomeri-ohjelman tuoma näkyvyys & paine)
- Ympäristökiinnostuneisuus ja –tietoisuus on kasvanut (pätee tosin myös kansallisesti)
- Vesien tilan parantaminen on yhteisesti hyväksytty (positiivisella tavalla neutraali) tavoite
- Paljon olemassa olevia suunnitelmia

Heikkoudet

- Suomen huonoimmassa kunnossa olevat vesistöt - paremman tilan saavuttaminen haastavaa
- Kunnostusmenetelmien vaikuttavuudesta ei aina kovin tarkkaa tietoa
- Rahoituskausien lyhyys ja jatkuvuus

Mahdollisuudet

- Intensiivistä metsä- ja maataloutta --> näiden kautta mahdollisuus myös vaikuttaa haasteisiin
- Virkistyskäyttö paikallisella tasolla tärkeä teema ja voi tukea vesien tilan parantamisen tavoitteita
- Ympäristön hyvä tila luo perustan alueen kestäväälle kasvulle - tämä tulisi huomioida myös päätöksen teossa
- Maanomistajalähtöisyys vesienhoidossa
- Ennallistamisasetus ja ennallistamisaine (erityisesti vs alueella)

Uhat

- Intensiivistä metsä- ja maataloutta
  - Maankäyttöpaine ja vesistöjen tilaan kohdistuvat riskit
- Rahoitusmahdollisuuksien heikkeneminen
- Ristiriita paikallisten esim. Vierikistyskäytön tavoitteiden ja alueellisten vesien tilan parantamisen tavoitteiden välillä
- Ilmastonmuutos

Vahvuudet

VS kiertotalousverkosto on olemassa, paljon hankkeita ja yhteydenpitoa, vahva halu kehittää kiertotaloutta, tiekartat kaupungin ja kaupunginosan tasolla, tutkimusta tehdään paljon

Mahdollisuudet

autojen kiertotalous, tulossa on laki joka velvoittaa osan osien olevan uudelleenkäytettyjä; tässä mahdollisuus, Suomessa myös vanha autokanta uusiokäytetyn materiaalin käyttöaste on Suomessa Euroopan huonointa: mahdollisuus parantaa rutkasti
biotalouden mahdollisuudet uudelleenkäyttöön/ravinteiden kiertoon
vetytalous ja siihen liittyvä kiertotalous (hukkalämmön potentiaali esim)
Nato, ja siihen liittyvät avaukset toisi todella suuret mahdollisuudet ja markkinat

Heikkoudet

käytäntö ja lainsäädäntö usein jarruttaa tehokkaampia kiertotaloustoimia; esim. ELYn investointirahoitus, jota myönnetään vain uusille laitteille on huono, Kiertotalouden raaka-aineet on kalliita (arvoketjun kehittymättömyys mm.)
jäteluokitukset, sivuvirtojen hyödyntämisen haasteet
materiaalien laatu usein heikkoa
lajittelun haasteet – tulee tapahtua jo alkupisteellä esim. rakennustyömaat
LCA laskennan ymmärrys heikkoa
rohkeus uupuu, vrt. Tre/Hki, konservatiivisuus
ketteryys puuttuu (Tku) -ehkä muissa ketterämpää, Salo aktiivinen
liika nöyryys

Uhat

etusijajärjestyksen noudattaminen – tästä määrätään jätelaissa, eli reguloidaan väärää päätä. Tulisi panostaa tuotteiden elinkaaren alkupäähän
vetytalous – riski on, jos ei osata tarttua ajoissa ja aktiivisesti

Vahvuudet

Kulttuuriympäristön rikkaus
Tietopohja on hyvä
Laaja toimiva yhteistyöryhmä asiantuntija- ja viranomaistasolla

Heikkoudet

Resurssit ylläpitämiseen
Asenteet ja arvostus
Paikallisen arvostus heikkoa (arkinen ja nuori rakennusperintö)
Tiedonkulun heikkous esim. paikalliselle, maanomistajan tasolle
Päätöksenteon politisoituminen, ei välttämättä tiedolla ohjaamista
Polarisoituminen

Mahdollisuudet

Vihreä siirtymä
Kiertotalous
Lainsäädäntö kiertotalouden osalta
Yritysten vastuullisuusraportointi
Verohelpotukset vanhan korjaamisesta
Rahoituksen lisäämistarve kulttuuriympäristön hoitoon, porkkanat
Digitaalinen tieto, saavutettavuus
Kulttuuriympäristöohjelmia voisi tehdä enemmän
Vanhojen rakennusten potentiaali

Uhat

Ilmastonmuutos
Purkuvimma koskien etenkin modernia perintöä
Vihreä siirtymä (aurinkovoimalat, tuulivoimalat)
Lainsäädännön uudistukset
Maaseudun tyhjentyminen
Miten ylläpidetään seurakunnan rakennusperintöä kirkollisverollisten määrän vähentyessä

Vahvuudet

- Terveet, elinvoimaiset metsät ja aktiivinen metsänomistus (laaja metsänomistajapohja, metsät pääosin paikallisten omistuksessa, metsänomistajat asuvat metsiensä lähellä)
- Metsät monipuolisessa käytössä (mm. luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, talous)
- Pitkän kasvukauden tarjoamat mahdollisuudet ja sijainti hemiboreaalisella vyöhykkeellä
- Meren läheisyys ja sen tarjoamat logistiset mahdollisuudet vientiin
- Yhteistyön tekemisen perinne ja vähän konflikteja (taustalla mm. yhteiskunnallista tutkimusta)

Mahdollisuudet

- Paineet ja odotukset metsiä kohtaan suuria, uhkien kääntäminen mahdollisuuksiksi (mm. talous, ilmasto, luonnon monimuotoisuus, metsien merkitys ihmisten hyvinvoinnille/virkistys, luontomatkailu)
- Digitalisaatio, paikkatiedon hyödyntäminen, tietojen yhdistäminen
- Puurakentamiseen panostaminen ja hiilen sitominen pitkäaikaisiin puutuotteisiin
- Puu lääketieteellisuuden raaka-aineena
- Puu ja akkuteknologian mahdollisuudet
- Puu fossiilisten polttoaineiden ja tuotteiden korvaajana

Heikkoudet

- Puuraaka-aineen jalostusasteen parantaminen
- Energiatehokkuuden edistäminen (mm. metsäenergia)
- Panostus infraan (alueella mm. runsaasti huonokuntoisia siltoja)
- Toiminnan luontovaikutusten huomioiminen
- Monimuotoisuuden edistämisen näkyminen aluetaloudelle ja metsänomistajalle

Uhat

- Tulkinnanvarainen/lisääntyvä sääntely vaikeuttaa tulevaisuuden suunnittelua
- Ilmastonmuutoksen mukanaan tuomat uhat, kuten hyönteis- ja tuulituhot, vieraslajit, teiden heikko kunto
- Riippuvuus merikuljetuksista
- Työvoiman saatavuuteen liittyvät tulevaisuuden uhat, mm. metsäalan ja sen tarjoamien töiden vieraus nuorille